

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 27 MAJA V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S. Peterzburg dnia 13go Maja v. s.

Wspomnieliśmy w przeszłej gazecie o Kazaniu, które na uroczystym obchodzie w Moskwie, w Koscie Katedralnym Wniebowzięcia miał Wikaryusz Metropolii Moskiewskiej, Najprzewielebniejszy Augustyn. Kładziemy tu nie które z tego kazania wyjątki. „Mo- skwo! — Podnieś swą głowę ubieloną przez długo- letnią starość; otrząśnij proch, który ją pokrywa; niech radość i wesele rozleją się po twoim wspa- niałem czele. Gromy, które huczały przy zwaleniu twoich ogromnych gmachow, odbić się będą w wiekach oddalonych, i późna potomność usłyszy, iak w tobie i przez ciebie zaczął się upadek stra- szney potęgi, wstrząsającej ziemię, stracającej Kró- low, obalającej narody. Z rozwalin twoich wznio- sa się wieczne pamiątki cudow dobroci, sprawie- dliwości i wszechmocności Przedwiecznego, okaza- nych w tobie nad Rossyą i nad całą Europą. Pło- mień, który zniszczył twoje świetne budowy, w zarzewiu swoim odkryje czasom idącym, żeś ty była odkupiającą ofiarą nie tylko najmilszej Oyczy- zny naszej, ale i wszystkich Narodow ugiętych pod okrutne iarżmo chciwego władzy tyrana. — Syo- nie, miasto Boże, przybytku świętości i Panow Rosyjskich, przez ciebie Bóg skruszył moc łukow, orężę i miecz i wojnę; od ciebie wynikło zbawienie Izraela i całej Ziemi.” — Mówiąc o Wielkim naszym PANU, rzekł Kaznodzieja: „ufaycie Jemu mocno iężyki i Narody, albowiem Bóg jest z Nim. — Ufaycie Jemu; albowiem ile jest Sprawiedliwy, tyle jest Wielki swoją dobrocią. Ufaycie; on nad wa- sze nawet nadzieie, dopełnił życzenia wasze. On za- tamował potoki krwi, które zalewały ziemię; On położył koniec nędzom Europy, uspokoił ięki, iży otarł. On powraca Rodzicom dzieci, dzieciom Rodzi- cow, żonom mężow, krewnych krewnym, przyacio- łom przyaciół. On familiom, wioskom, miastom i Pań- stwom oddaie spokojność i szczęście. Królowie od- tąd zasiadą na swoich tronach, i prawa oyczyste zabezpieczą każdego osobę i majątek. Przeknią się miecze za radla, i włócznie na sierpy; wdzięczne łono ziemi rozleie wszędzie swobodę i obfitość. Bał- wany morskie na swoich grzbietach przyniosą nam skarby miejsc oddalonych; i za dni Rosyjskiego Salomona we wszystkich narodach zruynowanych ok- rutną ręką obalonego na ziemię nieprzyaciela, zbierać się będzie iako miedź złoto, a iako ołow po- mnoży się srebro” — — Oż się może porównać z wysokim stopniem chwały naszego Wielkiego ALEXANDRA? — Wielkiem jest dziełem przewo- dniczyć liczney potędze, i wojownikow okrytych laurami odprowadzić z pola bitwy: lecz przewodni- czyć wojskom wielu i rozmaitych narodow, myśli, zamiary i chęci wielu Władcow ziemskich razem pogodzić, wszystkich prowadzić do iednego celu, wszystkich uczynić posłusznymi swojej iedney woli, i dostąpić zamierzonego kresu; jest takie dzieło, któremu podobnego nie wystawiają nam dzieie lu- dzkie, jest dzieło PANA, którego rozum i serce jest zawsze w ręce Bożey” (z Pocz. Półn.)

Derpt 10go Maja. Przeiechali tedy z St. Peterzbur- ga traktem na Mitawę, d. 9go t. m. JW. Aktualny Tay- ny Konsyliarz pierwszej klasy Xiążę Alexander Ku- rakin, a dziś JW. Jenerał kawalerji Alexander Torma- sow, i JW. Marszałek Dworu Hrabia Alexander Soł- tykow. (z Pocz. Półn.)

OGŁOSZENIE RZĄDOWE.

Kommissya w Gubernii Wileńskiej dla prze- daty Dóbr Koronnych ustanowiona podaje do po- wszechney wiadomości, że JEGO IMPERATOR- SKA MOSC Imiennym Najwyższym Ukazem, pod- dniem 10 ominionego Msca Kwietnia w Paryżu na- stałym, zabezpieczając powrót do krain b. Nadwor- nemu Litt: Marszałkowi, Stanisławowi Sołtanowi, b. Obożnemu W. X. Lit. Karolowi Prozorowi, b. Mar- szałkowi Trybunału Lit: Franciszkowi Jelskiemu, Ja- nowi Horainowi, i Józefowi Kossakowskiemu, raczył rozkazać wyjąć z pod konfiskaty majątki tak własne ich, jakoteż i żony Prozora.

Sekretarz Antoni Wiskowski.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

F R A N C Y A.

Gazeta Wiedeńska zawiera, co następuje: Po- dług doniesień z Paryża pod 13tym Maja, układy o pokoy здаią się zbliżać do swojego końca. Codzień- nie odbywają się konferencye u Ministra Spraw ze- wnętrznych Xięcia Meternicha. Naradzaia się nastę- pne osoby: ze strony Rosyjskiej, Hrabowie, Razu- mowski i Nesselrode; z Austriackiej Xiąże Meternich i Hrabia Stadion; z Angielskiej Lordowie Castlereagh, Aberdeen, Cathcart i Kawaler Stuart, z Pruskiej Kanclerz Stanu Baron Hardenberg i Baron Humbold; nakoniec ze strony Francuskiej, Xiąże Benewentu.

Cztery wspomniane Dwory traktują w Imieniu wszystkich Dworow Sprzymierzonych w zupełnem z Niemi porozumieniu. Pokoy z Francją i pierwsze za- sady stosunkow innych Mocarstw Europejskich będą zapewne najpierwéy umówione. Mówią o układach, które zaraz po podpisaniu pokoiu z Francją w Wie- dniu odbywać się mają, i które formalne przystąpienie wszystkich interessowanych Państw i Władców, i po- równania, w skutku zawartych traktatów, części szczególnych, za przedmiot mieć będą. Tym sposo- bem odkrywa się dla Europy widok długiego i na za- sadzie polityczney równowagi Europejskich Kraiów ugruntowanego pokoiu. Po 20toletnich konwulsjach Francya, pod swoim prawym Królem, powraca do rzędu Państw Wielkich, nie będąc więcej, ze swoim własnem i powszechnem nieszczęściem, zdobywającą potęgą; inne wielkie Mocarstwa wraz z Francją sta- ną się tarczami trwałego pokoiu, i exystencya szcze- gólnych krajów nie będzie odtąd zależyć od przywi- dzenia i dowolności iednego Rządu.

Dnia 8go Maja była rewia gwardji narodowej Paryskiej, tudzież woysk liniowych i gwardji znay- dujących się w Stolicy. Król z Xiężną Angouleme i Xiążętami Condé i Bourbon znaydowali się na Balkonie Tuileryjskiego Pałacu. Monsieur dowodził gwardją narodową, a Xiąże Berry woyskami liniowymi; oba Marszałkami i Jenerałami otoczeni. Woyska przecią- gając przed Królem powitały go okrzykiem, niech żyje Król! — Monarchowie Sprzymierzeni, incognito, przypatrywali się z galeryi temu widowisku.

Gazety Berlińskie z Gazet Francuskich zawierają, co następuje:

z Paryża 14go Maja. Ministrowie zostali mia- nowani, to jest: Wielkim Kanclerzem P. d^e Ambray (P. Barentin, który przed rewolucją te dostojność pia- stował zatrzymując tytuł i zewnętrzne oznaki.) Mi- nistrem Sekretarzem Stanu do interessów zagrani- znych Xiąże Benewentu; do spraw wewnętrznych Abbé Montesquiou; Woyny, Jenerał Hrabia Dupont Finansów, Baron Louis; Marynarki Baron Malouet

Jeneralnym Dyrektorem Pollicyi Minister Stanu Hrabia *Beugnot*; Jeneralnym Dyrektorem poczt Minister Stanu *Ferrand*, Jeneralnym Dyrektorem przychodów ubocznych *P. Berenger* — Jeneralnym Półkownikiem wszystkich gwardyi Królestwa mianowany jest Hrabia *Artezyi*. W ogłoszeniu tego wyroku Król wyraża: „Ze chcąc dać dowód swojej ufności i szacunku gwardyi narodowej, a szczególniej gwardyi Paryskiej, mianował iey naczelnikiem brata swojego. — W Departamencie *Sekwany* zaległy zółd wojenny do 1go Marca i pensye Inwalidów od dnia 17go t. m. gotowizną wypłacane będą. — Zaczną się także roboty około publicznych budowli, dla tego aby klassie pracujących nie zbywało na sposobie zarobienia. — Za szczęśliwy powrót Króla ma być w całym Królestwie uroczyste nabożeństwo i śpiewane *Te Deum*. W liście okólnym do Duchowieństwa między innemi wyrażono: „Opatrzność Boża dozwoliła nam powrócić do naszej Stolicy i po długich cierpieniach kosztować słodkiej pociechy. Poddani nasi zwrócili znowu swoje serca do uczuć religii, do posłuszeństwa prawom, do wierności ku swoim Królom, a zatym do wszystkich cnót Ojców swoich. Tak zupełna i tak upragniona odmiana, nie może pochodzić tylko od tego, który trzyma w swym ręku losy Królów i Narodów. Jemu zatym nayszczególniej dziękować powinniśmy. &c.”

Dnia 14 Maja w Kościele *Notredame* na pamiątkę Ludwika XVI, iego Matżonki, Syna i Siostry, odprawiono się uroczyste zaduszne nabożeństwo. Kościół był obity czarnym sukniem, na którym gdzie niegdzie jaśniały lilie i litery wyrażające imię Ludwika XVI. Katafalk stał przed wielkim Ołtarzem. Skład iego był prosty ale szlachetny, na czterech rogach stały posagi wyrażające, Wiarę, Nadzieję, Miłość i Śmierć. Na katafalku stała tylko jedna trumna, na której leżała Korona Królewska żałobną zasłoną okryta. Wszystkie Władze krajowe przysłały na tę uroczystość deputacje. Hrabia *Artezyi* stał przy Katafalku w mundurze gwardyi Narodowej, i czarna flara spadała z iego ramienia; Król miał pod wierzchnią suknią wielki order Sgo Ducha, i był incognito na tej uroczystości. Xiężna *Angoulême* w swojej łoży pod łożą Króla, w grubey żałobie i czarną zasłoną twarz okryta. Nayaśnieyszy Cesarze *ALEXANDER* i Franciszek znajdowali się razem w iedney łoży, po której obu stronach były łoża dla innych Obcych wyższego rzędu. Mowę pogrzebową miał *Abbe Duval*, którą zakończył temi słowy: „Przedwieczny wysłuchał błagań naszych; weyrzał On na tży nieszczęśliwych; już nie jest zagniewany i zakończyły się cierpienia nasze: iutrzeńka pomyślności zajaśniała na nowo w oyczyźnie Francuzów.”

Dnia 10go, Matżonka Xięcia Następcy Szwedzkiego oddała wizytę Królowi i Królewskiej Familii. Przez czas pobytu swojego we Francyi, gdzie przebywa dla poratowania zdrowia, zostaje pod imieniem Hrabini *Gotland*. — Dnia 11go Król dał audyencyą Adwokatowi *Deseze*, i sławnemu pzez swą obronę *Ludwika XVI*. Przez całe puł godziny rozmawiał z nim sam na sam Król w swoim gabinecie. — Król codziennie odbiera deputacje z różnych Prowincyi Królestwa. Do deputowanych z Departamentu *Pas de Calais* Król odpowiedział: „Jedno wprawdzie miasto w waszym Departamencie (*Arras*) wydało na świat okropne straszidło (*Robespierre*); lecz w tymże Departamencie usłyszałem za mym powrotem pierwszy okrzyk radości Moiego ludu, i tego nigdy nie zapomnę.”

Marszałek *Soult* dnia 11go przybył do *Paryża*. Korpus iego został pod dowództwem Marszałka *Duchet*. — Xiążę *Wellington* wyjechał z *Paryża* do Francyi Południowej. Jenerał *Harispe*, raniiony w bitwie pod *Touluzą*, przychodzi do zdrowia — Dnia 12go Pani *Stael* z *Londynu* przybyła do *Paryża*.

Dnia 11go Nayaśnieyszy Cesarz *ALEXANDER* wraz z Wielkimi Xiążętami swemi Bracią i Król Pruski ze swoimi Synami przybyli do *Wersalu*, dla oglądania tamtejszych Pałaców i ogrodów. W czasie obecności Monarchów wszystkie fontanny wyrzucały wodę. Stąd Nayaśnieyszy Cesarz *Alexander* udał się do małego *Trianon*, gdzie Xiążę *Lichtenstein* przygotował

podwieczorek dla Jego Cesarskiej Mości. Wieczorem przez Aktorów z wielkiego teatru *Francuskiego* sprowadzonych grana była mała sztuka pod tytułem, *le secret du ménage*.

Ponieważ mieszkańcy *Wersalu* okazali szczególniejszą troskliwość względem chorych i raniionych Rosyjskich, tedy Nayaśnieyszy Cesarz *Alexander* w liście swoim do Mera wyrazić raczył: że znane Mu są imiona tych osób dobroczynnych, i że te nigdy z pamięci Jego nie wyidą. Merowi w upominku posłał Monarcha pierścień brylantowy, a Siostrom Miłosierdzia 1,500 franków.

Co się tycze dalszego losu *Bonapartego*, po iego odplynieniu od brzegów *Francuskich*, rozróżnione są w tym względzie wieści i doniesienia. Niektórzy twierdzą (jak nawet gazety *Wiedeńskie* donoszą) że przybył do *Elby*, wylądował w *Porto Ferajo*, i że na swoim mieszkaniu kazał zawiesić białą z różowym odwodem chorągiew, w której środku na niebieskiem polu są trzy złote pszczoły. — Inne wiadomości upewniają, że mieszkańcy i pospólstwo wyspy *Elby*, sprzeciwiło się w tumultie wylądowaniu *Bonapartego*, i że Kapitan *Angielskiej Fregaty* widział się przymuszonym pójść znowu pod żagle; że postanowił tymczasowie zaprowadzić go do *Malty*, i tam oczekiwać, co względem dalszego iego przeznaczenia Sprzymierzni Monarchowie postanowią.

Obie te wieści następnym się sposobem objaśniają. Gdy *Bonaparte* przybył na miejsce, gdzie miał wsiąść na okręt, zostawiony mu był wybor przepłynienia na wyspę *Elbę* na *Angielskiej*, albo na *Francuskiej Fregacie* pod wodzą Kapitana *Montcabrier*. Obrął on *Angielską*, a w tenczas *Francuska Fregata* towarzyszyła pierwszej. Za przybyciem do *Porto Ferajo*, postrzeżono, że wyspa *Elba* była osadzona *Francuskimi* wojskami. *Bonaparte*, w samej rzeczy, jak tylko mu wyspę *Elbę* podano za miejsce schronienia, posłał przez swoich stronników do *Włoch* rozkaz, aby ze stojących tam wojsk *Francuskich* półtrzecia tysięcy ludzi na załogę do wyspy *Elby* przesłane były. Rozkaz ten (dotąd niewiadomo przez jakie intrygi i podstępny,) został wiernie wykonany, i wojska te nie wiedząc dotąd o złożeniu *Bonapartego*, rozumieły się być w jego służbie. Gdy za przybyciem do *Porto Ferajo* Kapitan okrętu *Angielskiego* znalazł tam żołnierzy *Francuskich*, nie będąc wprzód o tym uprzedzony, sądził, iż przy tak zmienionych okolicznościach nie mógł się odważyć na wysadzenie na ląd *Bonapartego*. Wezwał zatem Kapitana *Fregaty Francuskiej* aby on jak nayspieszniej udał się do *Paryża* i przywiózł Kapitanowi *Angielskiemu* wyraźne rozkazy, jak ma w tej okoliczności postąpić. Aż do jego powrotu zatrzymał on *Bonapartego* na swoim okręcie, lecz niechcąc stać na kotwicy, wzdłuż brzegów tymczasem w różnych kierunkach krąży. Pan *Montcabrier* z tem doniesieniem przybył d. 10go do *Paryża*, a d. 12go wyjechał na powrót. Niewiadomo jeszcze, jakie on powiósł rozkazy, lecz rzecz ta sama z siebie dokładnie się wyświeca.

A U S T R Y A .

Gazeta *Wiedeńska* zawiera następnne urzędowe wiadomości. J. C. K. Mość wysłał do Dworu *Duńskiego* z pewnemi zleceniami Barona *Steigentesch* — Półkownik Xiążę *Windischgratz* d. 4go Maja wyjechał z *Paryża* ze zleceniami do Króla *Sardyńskiego* do *Cagliari*. Będzie on towarzyszył Królowi do jego krajów na stałym lądzie, które Hrabia *Bubna* w imieniu Króla i z polecenia Mocarstw Sprzymierzonych wziął w posiadanie. Rosyjski, *Angielski* i *Pruski*, Pełnomocnicy, udali się także do *Cagliari* w tymże celu. — Hrabia *Bubna* dowodzący korpusem wojska, który wszedł do *Piemontu*, potwierdził Rząd tymczasowy ze znakomitych obywateli tego kraju złożony.

Cesarz *Austyacki* Xiążętóm *Schwarzenbergowi* i *Meternichowi* darował dobra w *Węgrzech*, ze spadkiem na ich potomków płci Męskiej, i dozwolił pierwszemu: do swojego herbu przybrać srodek herbu *Austyackiego* z podniesionym mieczem — drugiemu zaś, herb *Austyacko* — *Lotaryński* w herbie swojej Familii umieścić. W reskryptach na to d. 25go Kwietnia w *Paryżu* wydanych, w pierwszym do Xięcia *Schwarzenberga* czytamy: „Zasługi, któreś dla mnie i ocy-

czyżny wciągu teraz ukończonej wojny położył, zostały uwieńczone przez mądre i biegle działania, które wojskom Sprzymierzonym zapewniły zdobycie *Paryża*. Do *Xięcia Meternicha* Monarcha między innymi wyraził: „Opatrzność pobłogosławiła naszym usiłowaniom do przywrócenia porządku i pokoju w Europie, a przyłożenie się twoje, do skutecznego dziś spełnionego dzieła, było tak wielkie, iż czuję się być obowiązany dać mu nowe dowody mojego szacunku.” — W *Transylwanii* zaraza powietrzna zupełnie ustała, i *Kronsztat*, który był przez 5 miesięcy zupełnie zamknięty, otworzonym został.

W Ł O C H Y.

Z *Genii* 29go *Kwietnia*: Wyszło tu następujące ważne obwieszczenie:

„Kiedy wojsko będące pod moim dowództwem, wypędziło Francuzów z *Genueńskich* krajów, zabezpieczenie dobrego porządku i Administracya temiż krajami, stały się konieczną potrzebą. Zważając, iż zdaie się być powszechnem żądaniem *Genueńczyków*, powrócić znowu pod Rząd, pod którym doznawali szczęścia, swobody i niepodległości, i że toż życzenie zgadza się z wiadomymi zasadami *Mocarstw Sprzymierzonych*, oświadczam:

„1) Ze przywrócona będzie ustawa Rządowa krajów *Genueńskich*, tak iak takowa była w roku 1797, iednakże z odmianami, iakich wyciąga powszechne życzenie, pomyślność publiczna, i duch ustawy z roku 1576. 2) Iż wkrótce ogłoszone będą organiczne zmiany, wraz z sposobem robienia spisów zdolnych do obioru obywateli, a oraz ustanowienia wielkich i małych Rad; 3) Ze mianowany będzie niezwłocznie Rząd tymczasowy składający się, iak dawniej, z dwóch zgromadzeń, a z 13tu członków. Zgromadzenia te trwać będą aż do dnia 1go *Stycznia* 1815, w którym to czasie, obadwa, podług przepisów ustawy uzupełnione być muszą. 4) Iż Rząd tymczasowy będzie w sobie łączył moc prawodawczą i wykonawczą, i ma postępować podług systemu również czasowego, w zmienianiu lub uchylaniu praw trwających, lub w zaprowadzaniu i przeistaczaniu dawnych, iak tego będzie się zdawało wymagać dobro stanu, i bezpieczeństwo osób i własności. 5) Ze dwie trzecie części wielkich i małych Rad natychmiast, inne zaś podług ustawy, i skoro spisy zdolnych do obioru obywateli będą wygotowane, mianowanemi zostaną. 6) Wspomnianym obudwom Radom, mają obadwa *ad 3tium* wyrażone Zgromadzenia, udzielić, podług prawideł ustawy, wiadomość o wszelkich środkach, iakie uznają potrzebnymi, do przywrócenia dawnego kształtu Rządu.

„W skutku tego oświadczam, że Panowie Senatorowie (tu następnie 13 imion) wybrani są do składu tymczasowego Rządu krajów *Genueńskich*, i wzywam wszystkich mieszkańców iakiego bądź stanu i nakazuję onymże, ażeby im pomocnymi i posłusznymi byli.

Dan w głównej kwaterze w *Genii* dnia 26go *Kwietnia*.

(Podpisano) *Bentynk*.

N I E M C Y.

Z *Lubeki* dnia 21go *Maja*. *J. K. W. Xiąże* Następca *Szwedzki* przybył tu dzisiaj o godzinie gtey w wieczór. — Do *Trawemünde* przybył dziś liniowy okręt *Szwedzki*, *Gustaw*, od 74 dział. — Związek pocztowy z *Hamburgiem* iest znowu otwarty.

Z *Hamburga* 12go *Maja*. Na rozkaz *Jeneralnego* *Namieśnika* *Królestwa*, *Marszałek Davoust* musiał złożyć dowództwo nad korpusem 13tym i innem wojskiem znajdującym się w *Hamburgu*, iak to okazuje następujący rozkaz dzienny:

W głównej Kwaterze *Hamburgu* dnia 11go *Maja*.

„*Marszałek Xiąże Ekmil* donosi korpusowi: że *Jenerał* dywizyi *Hrabia Gerard* mianowany został od *J. K. Mości Monsieur*, brata *Króla*, *Jeneralnego* *Namieśnika* *Państwa*, dowódcą 13go korpusu i wojska znajduącego się w *Hamburgu*. Wojskowe i cywilne Władze, również iako i Administratorowie publiczni, od dnia 12go b. m. dopełniać będą rozkazów *Jenerała Gerard* i zdawać mu sprawę. *Jenerałowie*, *Oficerowie* i żołnierze trzynastego korpusu, dowiedzą się zapewne z ukontentowaniem, iż wybór naszego Rzą-

du padł na *Officera*, który w wojsku *Francuskiem* znany iest również ze swojego wybornego charakteru, iak ze świetnej odwagi i zalet. *Pan Marszałek* składając dowództwo ma sobie za obowiązek, zgodny z sprawiedliwością, oświadczyć *Jenerałom*, *Oficerom* i żołnierzom swoje zupełne ukontentowanie, z odwagi i dobrego ducha, iakie okazywali zawsze od chwili, od której miał zaszczyt nimi dowodzić. Na rozkaz *Xięcia*.

(Podpisano) *Cesar de la Ville*.

Oprócz *Marszałka Davoust*, *Prefekt* i *Jeneralny* *Kommissarz* *Policyi* złożeni zostali od *Jenerała Gerard* z urzędów. Musieli oni mieszkania, które zajęli nieprawnym sposobem, zwrócić właścicielom w takim stanie, w jakim ie odebrali, a inne nająć sobie własnym nakładem. Spodziewają się, iż pociągnięci będą wszyscy do odpowiedzialności, a szczególnież za pieniądze wzięte z banku.

Z *Bergedorfu* dnia 14go *Maja*. *Gwardya* obywatelska *Hamburska*, znajduiąca się w *Bergedorfie*, otrzymała rozkaz wyruszyć w dniu 16tym b. m. do *Tremsbyltu*, i podług doniesień z *Altony*, stanie tamże dnia 20go. Dzień weyscia iey do *Hamburga*, nie iest jeszcze oznaczony. Mówią, iż to nastąpi dnia 31. *Maja*; lecz w *Hamburgu* czynią już przygotowania na iey przyście.

P R U S S Y

Z *Berlina* 24go *Maja*. Przybyły tu *Jenerał* *Francuski Henin*, *Kommissarz* *Królewski* dla przyspieszenia odprawy ięńców *Francuskich* do *Ojczyzny*, przez wydaną odezwę w *Berlinie*, o celu swojego przybycia i dobroczylnych zamiarach *Ludwika XVIII*. u wiadomil ięńców *Francuskich* znajdujących się w *Prusach*, w *Saxonii*, w *Szwecyi* i *Hannowerze*.

Z *Duseldortu* 14go *Maja*. W twierdzy *Wesel*, którą osadziły *Wojska* *Pruskie*, znaleziono niezmiernie każdego rodzaju zapasy — 400 dział, z których 100. metalowych 12to funtowych, 9,000 centnarów prochu, 20,000 sztuk broni, 20,000 zupełnych mundurów, tudzież ogromną ilość żywności i furażów. Załoga wynosiła od 5, do 6000 ludzi. — Do *Moguncyi* którą teraz inne wojska *Niemieckie* osadzaia, powołany jest *Pułkownik* *Pruski Krausenek* na *Kommandanta* tej ważnej twierdzy. Tak więc *Wesel* i *Moguncya* będąc w ręku wojsk *Pruskich*, staną się od-tąd nieprzełomnymi warowniami swobody krajów *Niemieckich*.

S Z W E C Y A.

Z *Gottenburga* 30 *Kwiet*. *Seym* w *Norwegii* zajmuie się ciągle ułożeniem *Konstytucyi*. *Xiąże Krystyan* miał się ogłosić *Królem Norwegii* pod nazwiskiem *Fryderyka Krystyana I*. *Przejeżdżał* tedy wczoray z *Kopenhagi* do *Norwegii* *Admirał Bille*, wiozący *Xięcia* wyrażne *Królewskie* rozkazy: ażeby *Norwegia* ze wszystkimi twierdzami i t. d. wydał *Szwecyi*; pod zagrożeniem, iż w przeciwnym przypadku za zdrajcę uważany będzie. *Król* *Jmć Szwedzki* wydał następujące oświadczenie do narodu *Norweskiego*:

„*N. Król Szwecyi* odezwą swoją oświadczył *ludowi* *Norweskemu*, iż zaręcza mu wszystkie *kar-dynalne* prawa, stanowiące wolność publiczną; niemniej obowiązał się wyrazić, zostawić wolność *narodowi* nadania sobie *Konstytucyi*, odpowiadającej potrzebom kraju, i opierającej się szczególnież na *reprezentacyi* *narodowej*, i prawie *narodu* nakładania sam na siebie *podatków*; *przysięczenia* te ponawiają się teraz jak *nayuroczyszciesy*. *Król* nie chce bynajmniej tamować *nowey Konstytucyi*, lecz takowa musi mu być przełożoną. *Pragnie* on jedynie położyć *kamień węgielny*, a zostawia *ludowi* wolność *dokoń-czenia* *budowy*. W skutku tej zasady długi *obudwóch* *narodów*, będą zawsze *oddzielnymi*; nigdy na *Norwegia* nie będzie nałożony *pobór*, dla *uiszczenia* *długów* *Szwecyi*. *Król* nie będzie *cierpieł*, aby *dochody* *Norwegii* z kraju *wywożone* były. Po *odciągnięciu* *nakładu* na *Administracyę* publiczną, pozostająca ilość *obracana* będzie na *użytek* *krajowy*, i *utworzenie* *fund-szu* *umorzenia* *długów* *narodowych* *Norweskich*.” *Gazety* *Szwedzkie* zawierają *korrespondencyę* między *Jenerałem Suchtelen* i *Ministrami* *Wetersztetem* i *Castlereagh*, która jest bardzo *nieprzyjazną* dla *Danii*, i *dwór* *Duński* obwinia się tam o *tajne porozumienie* z *Xięciem Krystyanem*.

W Londynie w dniach pierwszych Maja względem wypadków w Norwegii miało różne wiadomości; podług jednych, Xiążę Krystyan miał przyjąć tytuł Króla Norwegii; podług drugich, postanowił on opuścić ten naród, widząc, iż strona, która sprzyjała Szwecyi, brała górę nad stroną przeciwną.

W. B R Y T A N I A.

z Londynu 6 Maja. Dnia 2go Maja komunikowane były obudwom Izbow; 1) Traktat przymierza i subsidialny z Rosyją, Austryją i Prusami zawarty w Chaumont d. 5go Marca, 2) Konwencya z Rządem Francuskim podpisana 23go Kwietnia. — W Izbie Niższej P. Wynne żądał złożenia papierów tyczących się traktowania względem Norwegii. „Przez nasze przymierze ze Szwecyą obowiązani jesteśmy, mówił on, dopomagać temu narodowi do pozyskania Norwegii, tym bardziej, jak wyraża traktat, że pomysłność tego ostatniego kraju powiększona przez to będzie. Ogłodzić jaki naród, jestże to przyczynić się do jego szczęścia? Oprócz tego wnoszę, aby podany był Izbie rachunek wszystkich summ, które po podpisaniu traktatu ze Szwecyą wypłacone jej były, tudzież dokładna wiadomość liczby wojska utrzymanego przez Szwecyą w ostatniej kampanii.” Obadwa wnioski zostały przyjęte.

W zgromadzeniu akcyonistów Kompanii Wschodnio-Indyjskiej, d. 5go Maja, wniesiono, aby Margrabiemu Wellesley (bratu Xięcia Wellingtona) z powodu zasług, które będąc Wielkorsządcą Indyi Wschodnich dla tego kraju i kompanii oddał, z pensją roczną 5000 funtów szterlingów, jeszcze wzniesiony był posąg w sali posiedzeń Kompanii. Przy tej okoliczności zapytał P. Lowndes, czyliby Xiążę Wellington nie miał także otrzymać pensyi od Kompanii Indyi Wschodnich? Na odpowiedź przeciwną, oświadczył: „że ci obadwa bracia, równym blaskiem jak Kastor i Pollux jaśnieją, i równie zasługują na wdzięczność i na poszanowanie narodu; a zatem na najpierwszem zgromadzeniu, przedsiębiorę podać projekt, aby Kompania Indyi Wschodnich zapewniła także pensyą Xięciu Wellingtonowi.”

z Londynu 10go Maja. Według doniesień od Lorda Bentinka, zdobycie szturmem warowni zewnętrznych Genui nie kosztowało nas więcej jak 400 ludzi w zabitych i ranionych. — Dnia 14go Kwiet. trzech deputowanych przybyło z Korsyki do Lorda Bentinka do Liworny, oświadczaiąc w imieniu Korsykańskiego ludu, iż po wybieciu się z pod jarzma Bonapartego, po odesłaniu załogi Francuskiej z Bastii w niewoli wojennej do Liworno, i po wypuszczeniu na wolność nieprzysięgłych duchownych Włoskich, którzy tam w więzieniu osadzeni byli, życzą sobie odtąd żyć pod władzą Angielską, i dla utrzymania publicznej spokojności proszą o przysłanie korpusu wojsk Angielskich. Lord, powinszowawszy im szczęśliwie odzyskanie swobody, obiecał ich żądania Xięciu Regentowi przedstawić, a tymczasem dał rozkaz Jenerałowi Montresor, aby z korpusem wojsk Angielskich popłynął do Korsyki, który też d. 23go Kwiet. z Liworno wyszedł pod żagle.

Xiążę Regent polecił Malarzowi Bird zrobienie dwóch wielkich Historycznych obrazów: jeden wystawiać będzie, Odplynienie Ludwika XVIII z Doyer; drugi, Wylądowanie jego w Calais. Osoby wyższego znaczenia mają mieć w swoich twarzach portretowe podobieństwo.

Do układów o pokoy z Ameryką wyznaczani są: Lord Gambier i P. Hamilton; gdy jednak ci żądają mają nowych granic od strony Kanady, na co trudno, aby się zgodzili Pełnomocnicy Amerykańscy; przeto nie można sobie pochybiać bliską nadzieją pokoju.

Jeszcze od dni ostatnich Kwiet. zaczęto tu czynić przygotowania na przybycie Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosyji. Zapatruiąc się na nie, wnosić możemy, że nigdy jeszcze Londyn nie był tak świetny, jakim się okaże, dla uczczenia Wielkiego Monarchy.

Twierdzą tu, że 12,000 wyborowego wojska Hiszpańskiego wsiadłszy na okręty w Cadycie, popłynie do Ameryki Hiszpańskiej, aby tam działało przeciw

ko Insurgentom i odzyskało Luisyanę, którą Karol IV. zagrożony przemocą, musiał ustąpić Bonapartemu, a którą ten ostatni za 18. milionów liwrow przedał zjednoczonym Stanom Ameryki północnej.

WIADOMOSCI ROZMAITE.

— W Paryżu mocne teraz czyni wrażenie pismo sławnego Senatora Gregoire, dawniej Biskupa, pod tytułem, o Konstytucyi Francuskiej 1814 roku. W tém dziełku, powstawszy naprzód autor przeciwko tym, którzy wszelkie zasady Konstytucyi, za mniej potrzebne bydl mniemają, wytyka, z wielką siłą rozmowności i dowcipu, nowe Konstytucyi błędy. Sądzi on, że w niej miano zbyt wiele względu na osobisty interes Senatorów, ale byt Senatu i Ciała Prawodawczego, tudzież prawa ludu nie dosyć w niej zabezpieczone.

Gazety Paryskie powstają także na dzikość postępowania Davoust. Spodziewać się zatem można sprawiedliwości.

Twierdzą, że w Turynie wybuchnęło wzburzenie, i że w tém zamieszaniu Xiążę Borghese uchodzić musiał.

W Szwajcaryi urządowie ogłoszono, iż Biel, kray Walezji, Genewa i Waltelina z Rzeczpospolitą Szwajcarską zjednoczone będą.

Miasto Antwerpia prosiło Ludwika XVIII o zwrócenie pięknych malowideł, które z jego Kościołów zagrabione zostały.

— Na dzień 15 (3) Maja w Frankforcie nad Menem oczekiwano pierwszej kolumny powracających wojowników Rosyjskich.

— W Kopenhadze była wiadomość, że Anglia Dannie daie wynagrodzenie za Norwegię, i że tym wynagrodzeniem ma być wyspa Gwadesupa.

(z Gaz. Ryskiej.

N o w e X i ą ż k i.

W Kancellaryi IMPERATORSKIEGO Uniwersytetu Wileńskiego, znajdują się do przedania exemplarze książki wydanej w Peterzburgu w języku Rosyjskim pod tytułem: Описание торжественнаго открытия ИМПЕРАТОРСКОЙ публичной Библиотеки, бывшего Генваря 2 дня 1814 — Pieniądze z przedaży takowej książki przeznaczone są na wsparcie, skałeczonych i zruynowanych przez najeście nieprzyjaciela na Rosyją w pamiętnym na zawsze 1812 roku. Książka ta zawiera w sobie rozdziały następujące — 1. Zurnal publicznego posiedzenia 2go Stycz. 1814 roku, z powodu otwarcia publicznej IMPERATORSKIEJ Biblioteki. 2. Ogłoszenie o otwarciu tej Biblioteki czytane na publicznem posiedzeniu przez Dyrektora Biblioteki Taynego Komysliarza Olenina. 3. Krótka rozprawa o pożytku ludzkich wiadomości i o potrzebie publicznych Bibliotek dla każdego dobrze urządzonego Państwa — Dzieło Bibliotekarza Krassowskiego. 4. Rozprawa o przyczynach opóźniających postęp naszej literatury. — Dzieło pomocnika Bibliotekarza Hniedycza. 5. Apolog. Nurki. — Dzieło pomocnika Bibliotekarza Kryłowa. 6. Lista osób które raczyły nawiedzić Bibliotekę w dzień publicznego Jej otwarcia. 7. Pismo Dyrektora J. P. Biblioteki Taynego Komysliarza Olenina do Rektora St. Peterzburskiej Akademii Duchownej Opata X. Filareta, przez które żąda, aby tenże Opat napisał dzieło na otwarcie tej Biblioteki. 8. Pismo Dyrektora J. P. Biblioteki do Bibliotekarza Krassowskiego, przez które poruczone mu wygotować dwa dzieła stosowne do obchodu otwarcia Biblioteki. 9. Treść pisma Dyrektora Biblioteki do Pomocnika Bibliotekarskiego Hniedycza, przez które obowiązanie go do napisania rozprawy na otwarcie tej Biblioteki. 10. Treść pisma Dyrektora J. P. Biblioteki do pomocnika Bibliotekarskiego Kryłowa, przez które poruczone mu przeczytać w dzień otwarcia Biblioteki napisany przez niego Apolog Бодлаш. 11. Historyczna wiadomość o początku, pomnożeniu, i teraźniejszym stanie IMPERATORSKIEJ publicznej Biblioteki.

Cena exemplarza takowej książki oprawnej alarustica rubli miednych cztery; dostać iey można każdego czasu w Kancellaryi Uniwersytetu u JP. Rodziewicz.

OGŁOSZENIE RZĄDOWE.

3. Od Mińskiego Guberskiego Rządu czyni się wiadomo, iż żądający kupić pozostały, po śmierci byłego w 1812 roku w mieście Minsku w czasie Francuskiego Rządu Kommendanta Polskiej służby Majora Michałowskiego żony Maryi Hrynconczynny Michałowskiej, rozmaity ruchomy majątek, stawić się mogą dla targu, do Guberskiego Rządu, w terminie trzechmiesięcznym od pierwszego ogłoszenia w Kuryerze. Dnia 12 Maja 1814 roku.

OBWIESZCZENIA SĄDOWE.

1. Sąd Taxatorsko - Exdywizorski Remissą Sądu Ziem: Pttu Wileń: na rozdział majątku Józefa Hermanowskiego Chor. b. woysk Pol. przeznaczony do majątności Łapszów w Pwcie Wileń: położoney, na dniu piątym Maja zjechawszy, między innemi Akcesoryynemi wyrokami komportacją wszelkich Inskrypcyow na Kredytorach tegoż Hermanowskiego, tak stawiających, jakoteż niestawiających do Kancellaryi Ziemskiej Wileńskiej przeznaczył, oraz termin powtórnego zjazdu do majątności Łapszów w celu ukończenia ostatecznie dzieła dzień 20 Julii roku terażniejszego 1814 zadeterminował, i w tymże terminie na niestawiających Kredytorow amissją wieczną zapisać deklarował. O czém iżby Wierzyciele W. Józefa Hermanowskiego mieli wiadomość, ninieyszą czyni awizacją.

*Stefan Gieczewicz Pisarz Grodzki Pttu Wileń:
Exdywizor.*

Skutkiem Dekretu Remissyinego Mińskiego Głównego Sądu 2go Departamentu, w roku 1814 miesiąca Marca 21go dnia następnego, Sąd Exdywizorski do Hrabstwa Zasławskiego na dniu 1m Maia zjechawszy, przy załatwieniu Akcesoryynych sprzeczek zalecił, sub amissione rei, ażeby wszyscy Kredytorowie i Pretensorowie Grafa Michała Przezdzieckiego, wszystkie jeneralnie swoje Dokumenta na dniu 3m następnącego miesiąca Junii, z persystencyą do dnia 15go Julii, w Archywm Depart. Miń. do Regenta Missiewicza składali, o jakowey decyzji, niemniej iżby wszyscy Kredytorowie, lub mogący stosować jakiegokolwiek pretensye, czy to do JW. Kasztelanowey Mo-

stowskiej, czy to do Syna Jey Grafa Michała Przezdzieckiego, sami osobście, lub przez swych Plenipotentów na przyszły termin, zjazdu Sądowego, to jest 15 Julii idącego roku, ad fundum Zasławia, w Powiecie Mińskim położonego, sub amissione iawili się, ninieysza Urzędowa czyni się awizacją — 1814 roku Maja 12go dnia podpisali w Protokule — Kazimierz Piotuch Sędzia Ziemski Miński P. Exdywizor. Józef Szyszko P. Z. Pttu Wileńskiego Exdywizor. Michał Korkuzewicz P. Z. Pttu Borysow: Exdywizor.

Regent Michał Rewieński.

2. Sprawa JPP. Jana i Krystyana Szlakow synow zmarłego Obywatela Wileńskiego Krystyana Szlaka z Kredytorami i Pretensorami, oraz Debitorami jako to: WW. Heleną Jakowlęwą Kommissyonierową, Adwokatami Nowickimi, Stanisławem i Franciszką Zytkiewiczami, Wincentym Chrapickim Porucznikiem, Jenerałem de Reassem, Kajetanem Kijańskim, Antonim Czaplńskim, oraz z Starozakonnemi Mortchelem Jankielowiczem, Jankielem Mowszowiczem, Joną Nochimowiczem, Eliaszem Ickowiczem, Mendelem Jankielowiczem i dalszemi połączonemi stronami tak stawiającemi, jako i niestawiającemi na mocy Dekretu Remissyynego Sądu Głównego Litewsko - Wileńskiego drugiego Departamentu w roku 1812 miesiąca Marca 8 dnia wypadłego, do Magistratu Wileńskiego wprowadzona na dniu 8 terażn. miesiąca Maja przywołaną została, w której in continuatione na dniu jedenastym præsentium przez postanowiony Dekret, Sąd Magistratu Wileńskiego naznaczywszy Inwentaryą majątku Szlakow i administracją Kamienicy po zmarłym Krystyanie Szlaku w mieście Wilnie na ulicy Trockiej pod Nrem 398 sytuowaney, w samey Sprawie jako na pierwszym terminie pomiędzy wszystkimi stronami komportacją Obligow, Dekretow, Tradycyow, Inwentarzow i Kontraktow, oraz wszelkich dowodow i tranzaktow do takowey Sprawy potrzebnych i posługuiących w przeciągu czterech tygodni do Kancellaryi tegoż Sądu z persystencyą także czteroniedzielną oddać się powinny zadecydował. — Osobno podług żalob pozwownych Szlakow, Komportacją

ruchomego majątku onych i dalszych artykułów na JPP. Karolu Szulcu, Żelawskim, Jankielu Rubinowiczu, Namowiczowej, Szulewiczu, i na Korczykowej in natura; a za nieznanym się na Regestrze z dostatecznym poiaśnieniem także w terminie czteroniedzielnym naznaczył, niemniej kopią z spraw pomiędzy wszystkimi stronami oddać do Kancellaryi miasta Wilna zalecił. — A jako przez Dekret Remissyny Sądu Głównego Sprawa Szlakow między wszystkimi stawiającymi i niestawiającymi stronami na jednoczasowe rozpatrzenie do Magistratu niniejszego odesłana została, tak też Magistrat dla wiadomości wszystkich stron do tegoż dzieła interessowanych i wpływających o składzie takowego procederu wydać Awizacyą potrzykroć przez Gazetę Kuryera Litewskiego, aby się jawili ku rozprawie następney oczewistej (po wyiszczeniu naznaczonej Dyllacyi) w ten Sąd z dowodami pod utratą, w swych pretensjach i odpowiedzią z prawa postanowił — Dla czego niniejsza i zamieszcza się — Dnia 20 Maja 1814 Roku.

Józef Klimaszewski Burm. M. W.

Regent Marciu Pozlewicz.

OGŁOSZENIA PRYWATNE.

1 W Kurlandyi w Baldonie przy Cieplicach nad Zdroiem Wód Lekarskich, w Domie W. Mikołaja Tomaszewskiego — A dawniey Angielskiego Negocyan-ta z Rygi Pana Moryssona, dla życzących mieć czy-stą, wygodną, i spokojną Gospodę, przez zwyczajny trzymiesięczny czas używania Wód i Kąpieli, znay-duie się mniejszych lub większych oddzielnych lokacyi siedm, w czterech odosobnionych Budowlach po dwa lub trzy Pokoje i więcey — Staynie na kilkanaście Ko-ni z Wozownią, Oficyna kuchenna z mieszkaniem dla służby i dalszey wygody. Kucharz w tym Domie za-mieszkały oświadcza się siedmiu lub ośmiu mieysco-wym lokatorom Panom i ich sługom dadź stoł wygo-dny, licząc za obiad od pięciu lub sześciu półmiskow, markow ośmnaście (czyli złotych Polskich trzy, groszy ośmnaście) — Za trzy półmiski u wieczerzy markow

dziesięć (czyli złotych dwa) — Od służi za obiad mar-kow ośm — Za wieczerze markow cztery — Wódka, Piwo, Wino, Kawa, Herbata, Owoce, &c. nie liczą się w to. Każdy wszakże usłużony będzie, i wedle żądania dostanie wszystko na osobny Rachunek. Kwa-tery iedne po dwa i pół talara bitego na tydzień — Drugie po dwa talary-bite. — Większe zaś mieszkanie ze Staynią, Wozownią, z Kuchnią, i udzielnym w niey dla służby Mieszkaniem &c. Talarow bitych ośm na tydzień. Iako cena od 1go lub 15. Maja po 1. Sep-tembra lub daley, służy za stałą na cały przeciąg cza-su kąpieli; wczesną naymą zajmujący się. Kto zaś albo na krótko tylko, albo w opóźnionym czasie naymować zechce, w obudwuch przypadkach szczególny zosta-wiue się umowie o cenę, stosownie iuż w tę porę do mieyscowej ceny po domach przy źródle, i w bli-skości, u Włościan nawet w czasie pomnożonego Zja-zdu podnoszącey się pospolicie. Przeiazdem przez Mittawę każdy osobiście lub przez pismo na Pocztę z Wilna, czy z inąd wczesnie o tey lokacyi dowie-dzieć się może, adressując się albo do Kupca Hop-pfenhauza w Mittawie, albo do Antoniego Jurewicza w Mittawie, do Mayhoffu.

3. Niżey podpisany, powodem nie oddania przez Enocha Berkowicza Palastyna powierzonych mu Kart i Obligów, zrobił w Dodatku Kuryera Litewskiego ostrzeżenie — Teraz zaś gdy tenże Palastyn uczynił obrachunek i w nim wyiaśnił iakoby od Szemiota nie więcey wziął za Kartą na czer. złłch 60, iak czer. złłch 50, i Rewers na Kwit niby z opłaconych u-przednio czer. złłch 10; od JW. Rudominowey wy-raził, że nic z gotowych pieniędzy nie wziął, lecz za procent od summy czer. złłch 290 do dnia 29go gbra 1814, i za dalsze summy przyjął, Kartę na Imie własne na Rubli 427; i oną niżey podpisanemu prze-lał; inne wszystkie w naturze zwrócił; a tem porząd-kiem opierając tenże rachunek na rzetelności, rzecz ze mną ukończył — O czém przez ninieyszą awiza-cyą zawiadamia się.

Simson Abrahamowicz.